

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਐਨ (SIA)

ਲਈ

ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ
ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਐਸਟੇਅਸ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ
ਮਾਣਕਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਸਟੇਟ ਐਸਾਈਏ ਯੂਨਿਟ
ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ

2025

ਸਮੱਗਰੀ

ਅਧਿਆਇ ਪਹਿਲਾ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ

ਪਿਛੋਕੜ

ਬਿਲਡਰ ਬਾਰੇ: ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪ

ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਕਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਵਿਧੀ

ਟੀਮ ਰਚਨਾ

ਅਧਿਆਇ ਦੂਜਾ: ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਹੱਦ

ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੱਦ

ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਪਿੰਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅਧਿਆਇ ਤੀਜਾ: ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੰਡ

ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਉਮਰ ਵੰਡ

ਲਿੰਗ ਵੰਡ

ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ

ਮੁੱਖ ਕਿੱਤਾ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੇਰਵੇ

ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵੰਡ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ

ਕਿੱਤਾਮੁੱਖੀ ਵੰਡ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਥਿਤੀ

ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਲਡਿੰਗ

ਕ੍ਰੋਪਿੰਗ ਪੈਟਰਨ

ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ

ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ
ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ
ਖਪਤ ਪੈਟਰਨ
ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਅਧਿਆਇ ਚੌਥਾ: ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ

ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਵਿਖੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਆਯੋਜਨ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ

ਅਧਿਆਇ ਪੰਜਵਾਂ: ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ
ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਬੈਂਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਅਧਿਆਇ ਛੇਵਾਂ: ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (SIMP)

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
ਸੰਸਥਾਗਤ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਢਾਂਚਾ

ਅਨੁਬੰਧ

- 1: ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਸੂਚਨਾ
- 2: ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰ
- 3: ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟਾਂ

ਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

- ਸਾਰਣੀ 1.1: ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਲਈ ਟੀਮ ਰਚਨਾ
- ਸਾਰਣੀ 1.2: ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ
- ਸਾਰਣੀ 2.1: ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ
- ਸਾਰਣੀ 2.1: ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਪਿੰਡ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ
- ਸਾਰਣੀ 3.1: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੰਡ
- ਸਾਰਣੀ 3.2: ਘਰੇਲੂ ਮੁਖੀਆ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- ਸਾਰਣੀ 3.3: ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਰਿਵਾਰ - ਧਰਮ, ਜਾਤ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ
- ਸਾਰਣੀ 3.4: ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵੰਡ
- ਸਾਰਣੀ 3.5: ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ
- ਸਾਰਣੀ 3.6: ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਵੰਡ
- ਸਾਰਣੀ 3.7: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੰਡ
- ਸਾਰਣੀ 3.8: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ
- ਸਾਰਣੀ 3.9: ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰ
- ਸਾਰਣੀ 3.10: ਫਾਰਮ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- ਸਾਰਣੀ 3.11: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਪਿੰਗ ਪੈਟਰਨ
- ਸਾਰਣੀ 3.12: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਸੂਧਨ ਸੂਚੀ
- ਸਾਰਣੀ 3.13: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਸਥਿਤੀ
- ਸਾਰਣੀ 3.14: ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ
- ਸਾਰਣੀ 3.15: ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ
- ਸਾਰਣੀ 3.16: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ
- ਸਾਰਣੀ 3.17: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਪਤ ਪੈਟਰਨ
- ਸਾਰਣੀ 3.18: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
- ਸਾਰਣੀ 4.1: ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ
- ਸਾਰਣੀ 5.1: ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
- ਸਾਰਣੀ 5.2: ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
- ਸਾਰਣੀ 6.1: ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
- ਸਾਰਣੀ 6.2: ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਅੰਕਵਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਚਿੱਤਰ 1: ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ

ਅਧਿਆਇ- ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

1.1 ਪਿਛੋਕੜ

ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਜੀ.ਐੱਮ.ਏ.ਡੀ.ਏ), ਜੋ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ) ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੈਗਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਜੀ.ਐੱਮ.ਏ.ਡੀ.ਏ (ਐੱਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ) ਰਾਹੀਂ, ਐੱਸ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਐਂਡਰ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾ ਵਜੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਇਕਸੁਰਤਾਪੁਰਨ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜੀ.ਐੱਮ.ਏ.ਡੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐੱਸ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਐਂਡਰ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 26.10.2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਨੰਬਰ 6501 CTP(PB)CI-02, ਮਿਤੀ 26.10.2021 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲ ਮੋਹਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। "ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" (2013 ਦਾ ਨੰਬਰ 30) ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 27.05.2025 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 06/08/202-6111/723, ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਚਿੱਤਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1.2 ਬਿਲਡਰ ਬਾਰੇ - ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪ

ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਬਿਲਡਰ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ

ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਮ ਹੈ। ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪ ਆਪਣੇ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਕੋਲ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਿਨ ਹੈ ਜੋ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਭਵ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪ ਮੇਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਨਮੋਹਕ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੈਂਡਸਕੇਪਡ ਗਾਰਡਨ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਮੀਟਰ ਰੂਮ ਅਤੇ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮਿਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ। ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਮ-ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਤਸਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਰਤਮੰਦ ਕੰਮ-ਜੀਵਨ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਈਟੀ ਰੋਡ ਮੇਹਾਲੀ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਉਪਨਗਰ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲ, ਮੁਵੀ ਥੀਏਟਰ, ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਰ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਪਾਰਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਲਗਭਗ 70 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 35 ਲੱਖ ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਓਚ-ਓਚ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਰਾਮ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੰਝੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੀ ਡਰਾਈਵ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਏਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਦੁਕਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ/ਦੁਕਾਨ ਪਲਾਟ ਸੰਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਸਸੀਓ ਸ਼ੇਅਰੂਮ ਪਲਾਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਰੋਬਾਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਬ੍ਰੇਕ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਗ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ, ਲੈਂਡਚੇਸਟਰ ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲੀ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਉਚਾਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਰਚੁਅਲ ਕਾਲਮ-ਮੁਕਤ ਦਫਤਰ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਜਗਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ।

1.3 ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਗਾਦੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਣਚਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਤੀਜਿਆਂ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦੇਵੇਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਹੁਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013, ਜਿਸਨੇ "ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ (ਐੱਲ.ਏ.ਏ.) 1894" ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਹਰ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਹਰ ਸਮੂਹ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ, ਆਵਾਜਾਈ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ (ਡਰੇਨੇਜ, ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

1.4 ਉਦੇਸ਼

- 1.4.1 ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪੁਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- 1.4.2 ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ।
- 1.4.3 ਪੁਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਘਰਾਂ, ਬਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- 1.4.4 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਜਨਾ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
- 1.4.5 ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰ.ਐਂਡ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. 2013 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

1.5 ਵਿਧੀਸਟੈਪ-ਆਈ ਡੈਸਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੱਦ, ਕਤਾਰ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ, ਲਾਗੂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਦਮ ਦੂਸਰਾ: ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗठਨਾਂ ਅਤੇ ਸੀਬੀਓਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੇਜ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਫੀਲਡ ਪੱਧਰ ਦੇ ਗਣਨਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਣਨਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਤੀਬਰ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਗਈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਸੰਭਾਵੀ ਪੀਏਪੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ, ਆਦਿ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਗਿਣਤੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੀਏਪੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਹੁੰਚ, ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ

ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਦਮ ਤੀਸਰਾ: ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਪੀਏਐਫ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਟੀਮਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਤਾਰ ਦੇ ਐਲਏ ਪਲਾਨ, ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਸਜਾਰਾ (ਮਾਲੀਆ) ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੋਰੀਡੋਰ 'ਤੇ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਮਾਪ ਅਤੇ ਸਜਾਰਾ ਨਕਸੇ (ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂਕ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀਮਾ ਪੱਥਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਜਨਗਣਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਚੌਥਾ ਕਦਮ: ਜਨਗਣਨਾ ਅਤੇ ਬੇਸਲਾਈਨ ਸਰਵੇਖਣ

ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਚੀ (ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿਰਲੇਖ ਦੋਵੇਂ) 'ਤੇ, ਜਨਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਬੇਸਲਾਈਨ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨਵਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਸੰਖਿਅਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ (ਉਮਰ-ਲਿੰਗ ਰਚਨਾ, ਵਿਆਹਤਾ ਸਥਿਤੀ, ਆਦਿ) ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਕਿੱਤਾ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ), ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਨੁਕਸਾਨ (ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਿਸਮ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਕਾ, ਅਰਧ ਪੱਕਾ, ਕੱਚਾ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰ ਅੰਡ ਆਰ ਲਈ ਵਿਕਲਪ/ਤਰਜੀਹਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਈਟ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਨਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਧਾਰਨਾ, ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਆਰ ਅੰਡ ਆਰ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਮੂਨਾ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਪੀਏਐਫ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਈਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

ਕਦਮ ਪੰਜਵਾਂ: ਜਨਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨਾ

ਅੰਤਿਮ ਲੋਆਉਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਨਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੀ

ਸੈਂਟਰਲਾਈਨ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਸੈਂਟਰਲਾਈਨ ਤੋਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਆਫਸੈਟ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ।

ਕਦਮ ਛੇਵਾਂ: ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਏ ਲੈਣ ਲਈ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਗੁਣਤਮਕ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
- ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਬਾਰੇ ਡੈਸਲਾ ਲੈਣਾ
- ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
- ਪੈਂਫਲੇਟ ਵੰਡ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ
- ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ/ਇੰਟਰਵਿਊ
- ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
- ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
- ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਜੋਂ ਫੀਲਡ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ
- ਸਾਰੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕਰਨਾ

ਕੇਂਦ੍ਰੀਤ ਸਮੂਹ ਚਰਚਾਵਾਂ: ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਦਿਆਂ-ਅਧਾਰਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ. ਅਤੇ ਆਰ ਐਂਡ ਡੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਲਈ ਵਿਕਲਪ, ਆਦਿ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਿਆਂ (ਫੇਕਸਡ ਗਰੁੱਪ ਚਰਚਾਵਾਂ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ।

ਕਦਮ ਸੱਤਵਾਂ: ਡੇਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ਾਡਿਊਲ (ਜਨਗਣਨਾ ਅਤੇ ਬੇਸਲਾਈਨ ਸਰਵੇਖਣ ਡੇਟਾ) ਹਰ ਰੋਜ਼ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ (ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ) ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਡੇਟਾ-ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਡਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡੇਟਾ ਡੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਐਮਐਸ-ਐਕਸਲ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਡੇਟਾ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ, ਖੇਤਰਤੀਬ ਮੈਨੂਅਲ ਗਣਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਅਤੇ ਐੱਸ.ਆਈ.ਐਮ.ਪੀ. ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਉਦੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਸਥਾਪਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਅਤੇ ਐੱਸ.ਆਈ.ਐਮ.ਪੀ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਜਨਤਕ/ਸਮਾਜਿਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ, ਹੱਕਦਾਰੀ ਨੀਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ, ਆਮਦਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਆਰ ਐਂਡ ਆਰ ਬਜਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

1.6 ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

1.7 ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 4.1 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਅਧਿਐਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੰਦੂੰ ਸੀ:

- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਤਰਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਉਪਲਬਧ ਡੇਟਾ

ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ, ਫੀਲਡ ਵਿਜ਼ਿਟਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

- ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ।
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ।
- ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ), ਘਰਾਂ, ਬਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ।
- ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਕਤ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਰਹੇ।

1.8 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਮੈਸ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੇਸੀਏਟਸ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ, ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨੀਸ ਪਾਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ, ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਚਿਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਂਡੇਹੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਟੀਮ ਰਚਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀਏਯੂ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 27 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 06/08/2023/-6H1/723 ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ.) ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ ਆਈ ਐਮ ਪੀ) ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 26.10.2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਨੰਬਰ 6501 CTP(PB)CI-02, ਮਿਤੀ 26.10.2021 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਹਿਸੀਲ-ਮੋਹਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਐਮ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਏਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਕਰਨ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਆਈ. ਐਮ.ਪੀ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੀਏਯੂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.1 ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਰਚਨਾ

ਸੀ. ਨੰ.	ਨਾਮ	ਅਹੁਦਾ
1	ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ	ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਇਨਵੈਸਟੋਰਟਰ
2	ਜ.ਐਮ. ਸਿੰਘ	ਸਹਿ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਜਾਂਚਕਰਤਾ
3	ਅਮਿਤ ਗੁਲੋਗੌਆ	ਸਹਿ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਜਾਂਚਕਰਤਾ

1.9 ਲੈਂਡੇਹੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੱਦ

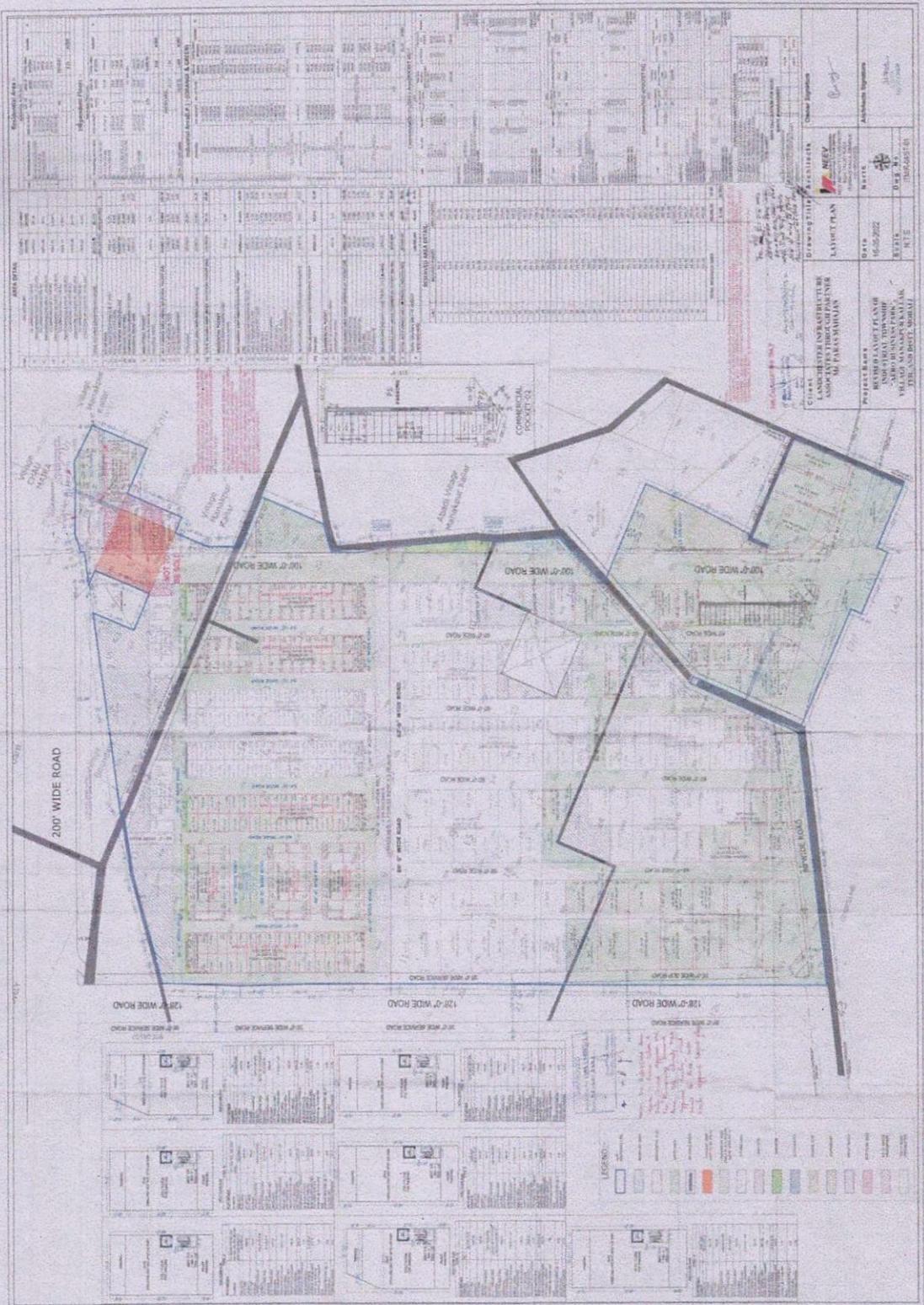
ਗ੍ਰੋਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਜੀ ਐਮ ਏ ਡੀ ਏ) ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿੱਤਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਰਥਾਤ, ਐਮ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐੱਸ.ਏ.ਐੱਸ. ਨਗਰ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਇਕਮੁਰ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਚਿੱਤਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਲੈਂਡਹੋਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ 1.087 ਏਕੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 1.2 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ

ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ	ਏਕੜ 1.087
-----------------------------------	--------------

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਦੀ ਸੁਚੀ ਅਨੁਬੰਧ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕਸੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਨੁਬੰਧ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਚਿੱਤਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 1: ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ

ਅਧਿਆਇ-ਦੂਸਰਾ

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੱਦ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਚਕਾਂ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2.1 ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਸਾਰਣੀ 2.1 ਐਸਟੇਐਸ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭੂਮੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਸੰਖਿਅਤ ਪ੍ਰਵਾਈਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸ਼ਹਿਰੀ-ਪੇਂਡੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ 994,628 ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ 121 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। 355,995 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਜਬਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 82.4% (293,337) ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 17.6% (62,658) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ-ਅਧਾਰਿਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 2.1 ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਯੂਨਿਟ	ਐਸਟੇਐਸ ਨਗਰ
1	ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ	ਨੰਬਰ	994628
2	ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ	ਨੰਬਰ	42188
3	ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਨੰਬਰ	12448
4	ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਨੰਬਰ	8621
5	ਕੁੱਲ ਕਾਮੇ	ਨੰਬਰ	355995
6	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਮੇ	ਨੰਬਰ	62658
7	ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਮੇ	ਨੰਬਰ	293337
8	ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ	ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ	121
9	ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ	ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ	10
10	ਕੁੱਲ ਬੀਜਿਆ ਖੇਤਰ	ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ	85
11	ਕੁੱਲ ਬੀਜਿਆ ਖੇਤਰ	ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ	117

ਸਰੋਤ: ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸੰਖੇਪ, 2024 ਅਤੇ ਜਨਗਣਨਾ, 2011

ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, 42,188 ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ:

ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨ (12,448) ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ (8,621) ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ 49.9% ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚਲਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 85 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੁੱਧ ਖੇਤੀ (ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦਾ 70.2%) ਅਤੇ 117 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਕੁੱਲ ਬੀਜਿਆ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 137.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਫਸਲੀ ਤੀਬਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਦੋਹਰੀ ਫਸਲੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਰਵਾਇਤੀ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੀਬਰਤਾ ਦਰਮਿਆਨੀ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ (ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦਾ 8.3%) ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਵਰੇਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਪਿੰਡ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਰਣੀ 2.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਿੰਡ $30^{\circ} 37' 03''$ ਉੱਤਰ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਅਤੇ $76^{\circ} 42' 40''$ ਪੂਰਬੀ ਰੇਖਾਂਸ਼ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਉਚਾਈ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ 313 ਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐਸਟੇਐਸ ਨਗਰ (ਮੇਹਾਲੀ) ਤਾਲੁਕਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਪਿੰਡ 274 ਹੈਕਟੇਅਰ (2.74 ਕਿਲੋਮੀਟਰ²) ਦੇ ਕੁੱਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ 716 ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 380 ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 336 ਔਰਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀ 1,000 ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 884 ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਆਮ ਸਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵੰਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਜਨਸੰਖਿਅਤ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 2.1: ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਪਿੰਡ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਮੁੱਲ
1	ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼	$30^{\circ} 37' 03''$ ਉੱਤਰ
2	ਲੰਬਕਾਰ	$76^{\circ} 42' 40''$ ਪੂਰਬ
3	ਐਸਤ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ ਉਚਾਈ (ਮੀ.)	313
4	ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ (ਹੈਕਟੇਅਰ)	274
5	ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ	716
6	ਮਰਦ	380
7	�ਰਤਾਂ	336
8	ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ	884
9	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ	173
10	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੁਰਸ਼	91
11	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ	82

ਸਰੋਤ: ਪਿੰਡ ਪੱਧਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਅਧਿਆਇ-ਤੀਸਰਾ

ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

3.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 (ਆਰ.ਐਂਡ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਂਲ. ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013) ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀਏਯੂ) ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ। ਪੀਏਯੂ 1962 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੇਜਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਪਸੂਧਨ ਅਤੇ ਪੇਲਟਰੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਕਾਲਜ ਆਫ ਬੈਸਿਕ ਸਾਈੰਸ ਐਂਡ ਹਿਊਮੈਨੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੀਏਯੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸੰਘਟਕ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਭਾਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਨਗਣਨਾ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.2 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਸਾਰਣੀ 3.1 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 104 ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 79 ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਰਕ ਦਰ 75.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ/ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ/ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੌਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ 1.0875 ਏਕੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਛੋਟਾ ਪਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.1: ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ
1	ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	104
2	ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	79 (75.96%)
3	ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ (ਏਕੜ)	1.0875

3.3 ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

3.3.1 ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਉਮਰ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਉਮਰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਸਿਹਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗਾ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗਾ। ਸਾਰੇ ਘਰੇਲੂ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਡੇਟਾ ਸਾਰਣੀ 3.2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 29.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 46.84 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰ 46-60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 24.05 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 45 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਮਰ ਵੰਡ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਕ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.2: ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਏ	ਉਮਰ ਸਮੂਹ		
1	45 ਤੱਕ	19	24.05
2	46-60	37	46.84
3	60 ਤੋਂ ਵੱਧ	23	29.11
ਬੀ	ਲਿੰਗ		
1	ਮਰਦ	76	96.20
2	ਔਰਤ	3	3.80
ਸੀ	ਸਿੱਖਿਆ		
1	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ	1	1.27
2	(ਵਿਚਕਾਰਲਾ) ਅੱਠਵੀਂ	10	12.66
3	ਮੈਟ੍ਰਿਕ	40	50.63
4	10+2	24	30.38
5	ਗੈਜ਼ੈਟ	4	5.06

ਡੀ	ਮੁੱਖ ਕਿੱਤਾ		
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ	42	53.16
2	ਦਿਹਾੜੀ	4	5.06
3	ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ	3	3.80
4	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀ	4	5.06
5	ਪੈਨਸ਼ਨਰ	5	6.33
6	ਹੋਰ	20	25.32

#ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

3.3.2 ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਲਿੰਗ ਵੰਡ

ਲਿੰਗ ਵੰਡ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 96.20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 3.80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੈਟਰਨ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਵਾਇਤੀ ਘਰੇਲੂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.2)।

3.3.3 ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਮੁੱਖੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.2)। ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 50.63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲਗਭਗ 1.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਗਭਗ 5.06 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀ ਗੈਜ਼ੂਏਟ ਸਨ। ਲਗਭਗ 12.66 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੇ ਮਿਡਲ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 30.38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਧਮ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ (86.07%) ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3.3.4 ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿੱਤਾ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਖ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 53.16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਮੁੱਖੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ (5.06%), ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ (3.80%), ਨਿੱਜੀ ਨੌਕਰੀਆਂ (5.06%), ਪੈਨਸ਼ਨਰ (6.33%), ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (25.32%) ਸਮੇਤ ਹੋਰ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਸਾਰਣੀ 3.2)।

। ଫେରାକ ଦ ଏହି କି କର ଯାଏନ୍ତି ଏହୁ କରିବାକୁ

3.4.2 **הבדון והוא מילוי**

3.4.1 አዲ, ተን ዘመን ማተሚያ መረጃ

3.4 ከፍል ደንብ

ਸਾਰਣੀ 3.4: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ	316	100.00
2	ਮਰਦ	170	58.54
3	ਔਰਤਾਂ	146	41.46
4	ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅੰਸਤ ਆਕਾਰ	4.00	
5	ਅੰਸਤ ਪੁਰਸ਼	2.15	
6	ਅੰਸਤ ਔਰਤਾਂ	1.85	
7	ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ	859	

3.4.3 ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉਮੀਦਜਨਕ ਰੁਸ਼ਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ 1.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ (ਸਾਰਣੀ 3.5)। ਲਗਭਗ 9.18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, 15.51 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਿਡਲ ਸਿੱਖਿਆ, 28.16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਟ੍ਰਿਕ, 32.28 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ (10+2), ਅਤੇ 7.91 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੈਜੂਏਟ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 5.70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਦਿਆਕ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸਾਰਣੀ 3.5: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਅਨਪੜ੍ਹ	4	1.27
2	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ	29	9.18
3	ਵਿਚਕਾਰਲਾ	49	15.51
4	ਮੈਟ੍ਰਿਕ	89	28.16
5	10+2	102	32.28
6	ਗੈਜੂਏਟ	25	7.91
7	ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ	18	5.70
8	ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ	316	100.00

3.4.4 ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਵੰਡ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ 18.35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਨੌਕਰੀਆਂ 9.18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਨ (ਸਾਰਣੀ 3.6)। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ (1.58%), ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ (0.95%), ਪੈਨਸ਼ਨ (2.22%), ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿੱਤੇ (9.49%) ਵਿਭਿੰਨ ਆਮਦਨ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, 34.18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ 17.72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ

ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.6: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਖੇਤੀਬਾੜੀ	58	18.35
2	ਦਿਹਾੜੀ	5	1.58
3	ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ	3	0.95
4	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀ	29	9.18
5	ਪੈਨਸ਼ਨ	7	2.22
6	ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ	108	34.18
7	ਵਿਦਿਆਰਥੀ	56	17.72
8	ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ	316	100.00
9	ਹੋਰ	30	9.49

3.4.5 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਥਿਤੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸੁਚਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਸਾਰਣੀ 3.7 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਮਿਆਨੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ 18.99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਿਰਫ 2.53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਲਗਭਗ 16.46 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ 2 ਤੋਂ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, 30.38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 4 ਤੋਂ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, 21.52 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 6 ਤੋਂ 8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 10.13 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 8 ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 6.48 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਔਸਤ ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.7: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ (ਰੁਪਏ)	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	ਔਸਤ ਆਮਦਨ
1	ਦੋ ਲੱਖ ਤੋਂ ਘੱਟ	2	2.53	1.38
2	2-4 ਲੱਖ	13	16.46	2.78
3	4-6 ਲੱਖ	24	30.38	4.64
4	6-8 ਲੱਖ	17	21.52	6.82
5	8-10 ਲੱਖ	8	10.13	8.34
6	10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ	15	18.99	11.91
7	ਔਸਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ (ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ)			6.48

3.5 ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਲਡਿੰਗ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਔਸਤਨ 2.23 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, 0.41 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, 0.78 ਏਕੜ ਠੇਕੇ 'ਤੇ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1.85 ਏਕੜ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.8)। ਇਹ ਪੈਟਰਨ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਗਰਮ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਾਰਮ ਆਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 67.09 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨ (2.5 ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ), 31.65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ (2.5-5 ਏਕੜ), ਅਤੇ ਸਿਰਫ 1.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਰਧ-ਮੱਧਮ ਕਿਸਾਨ (5-10 ਏਕੜ) ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਆਮ ਛੋਟੇ-ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਖੇਤੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.9)।

ਸਾਰਣੀ 3.8 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਪੈਟਰਨ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਰਕਬਾ (ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ)	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ	2.23	120.54
2	ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ	0.41	21.91
3	ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ	0.78	42.46
4	ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਲਡਿੰਗ	1.85	100.00

ਸਾਰਣੀ 3.9: ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਹਾਸ਼ੀਏ (<2.5 ਏਕੜ)	53	67.09
2	ਛੋਟਾ (2.5-5 ਏਕੜ)	25	31.65
3	ਅਰਧ-ਦਰਮਿਆਨਾ (5-10 ਏਕੜ)	1	1.27
4	ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ	79	100.00

ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ, ਔਸਤ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 1.66 ਏਕੜ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜ਼ਮੀਨ 1.43 ਏਕੜ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ 3.28 ਏਕੜ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜ਼ਮੀਨ 2.56 ਏਕੜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਧ-ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ 6.00 ਏਕੜ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ ਫਾਰਮ ਆਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ (ਸਾਰਣੀ 3.10) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.10: ਖੇਤ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ	ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ	ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ	ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼
1	ਹਾਸੀਏ (<2.5 ਏਕੜ)	1.66	0.49	0.72	1.43
2	ਛੋਟਾ (2.5-5 ਏਕੜ)	3.28	0.24	0.96	2.56
3	ਅਰਧ-ਦਰਮਿਆਨਾ (5-10 ਏਕੜ)	6.00	0.00	0.00	6.00
4	ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ	2.23	0.41	0.78	1.85

3.6 ਕੌਪਿੰਗ ਪੈਟਰਨ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਫਸਲੀ ਪੈਟਰਨ ਮੁੱਖ ਅਨਾਜ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.11)। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਕਣਕ (45.56%) ਅਤੇ ਝੋਨਾ (39.63%) ਹਨ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਫਸਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੱਕੀ 6.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਖੇਤਰ ਦੇ 8.70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਫਸਲੀ ਖੇਤਰ 3.42 ਏਕੜ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਫਸਲੀ ਤੀਬਰਤਾ 184.74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਦੋਹਰੇ ਫਸਲੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਭੂਮੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.11: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੱਟਣ ਦਾ ਪੈਟਰਨ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਰਕਬਾ (ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ)	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਝੋਨਾ	1.35	39.63
2	ਕਣਕ	1.56	45.56
3	ਮੱਕੀ	0.21	6.11
4	ਚਾਰਾ	0.30	8.70
5	ਕੁੱਲ ਫਸਲੀ ਖੇਤਰ	3.42	100.00
6	ਫਸਲੀ ਤੀਬਰਤਾ	184.74	

3.7 ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲ ਸੂਚੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਸੂਧਨ ਸੂਚੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਡੇਅਰੀ-ਅਧਾਰਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.12)। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 137 ਮੱਸ਼ਾਂ ਅਤੇ 33 ਗਾਵਾਂ ਸਨ। ਔਸਤਨ, ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ 1.73 ਮੱਸ਼ਾਂ ਅਤੇ 0.42 ਗਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 138,709 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 18,101 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੱਸ਼ ਦੇ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ ਔਸਤਨ 7,405 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ 1,766 ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ, ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪਸੂਧਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਣੀ 3.12: ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਕੁੱਲ ਪਸੂ	ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ ਅੱਸਤ	ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ	ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ
1	ਮੱਝ	137	1.73	138709	7405
2	ਗਾਂ	33	0.42	18101	1766
3	ਹੋਰ	3	0.04	532	-
4	ਕੁੱਲ	173	2.19	157342	9171

3.8 ਪ੍ਰਵਾਸ ਸਥਿਤੀ

ਉਤਰਦਾਤਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਵੇਰਵੇ ਸੀਮਤ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਮਾਰਣੀ 3.13)। 79 ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, 3 ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ, ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਕੰਮ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ। ਕਤਰ 2 ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ 1 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਰੈਮਿਟੈਂਸ 10.33 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਣੀ 3.13: ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਸਥਿਤੀ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਮੁੱਲ
ਏ	ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	3
ਬੀ	ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	3
ਸੀ	ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਕੰਮ
ਡੀ	ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ	
1	ਕਤਰ	2
2	ਇੰਗਲੈਂਡ	1
ਈ	ਅੱਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ (ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ)	10.33

3.9 ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ

ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਕਈ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਮਾਰਣੀ 3.14)। ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਧ 62.03 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ 17.72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ 20.25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੰਡ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇਵਾਂ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.14: ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ	14	17.72
2	ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਪ	49	62.03
3	ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਪ	16	20.25

3.10 ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ

ਮੁੱਖ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਅੱਸਤ ਦੂਰੀ ਵਾਜ਼ਬ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.15)। ਪਿੰਡ 212.66 ਮੀਟਰ ਦੀ ਅੱਸਤ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਸੜਕ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਨਤਕ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੱਕ 7.75 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦਰਮਿਆਨੀ ਹੈ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 3.97 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ 4.12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.15: ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਅੱਸਤ ਦੂਰੀ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਇਕਾਈਆਂ	ਮੁੱਲ
1	ਪੱਕਾ ਸੜਕ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਮੀ	212.66
2	ਨੇੜੇ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿਲੋਮੀਟਰ	7.75
3	ਨੇੜਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿਲੋਮੀਟਰ	3.97
4	ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿਲੋਮੀਟਰ	4.12

3.11 ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.16)। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ 0.47 ਟਰੈਕਟਰ (ਮੁੱਲ 125,063 ਰੁਪਏ), 0.37 ਟਰਾਲੀਆਂ (28,481 ਰੁਪਏ), ਅਤੇ 0.32 ਮੇਟਰਾਂ (13,215 ਰੁਪਏ) ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ 0.91 ਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜੀਪਾਂ (461,266 ਰੁਪਏ) ਅਤੇ 1.16 ਮੇਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਜਾਂ ਸਕੂਟਰਾਂ (42,342 ਰੁਪਏ) ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਘਰੇਲੂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਂਡਿਜ਼ਰੇਟਰਾਂ (1.04 ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ), ਵਾਸਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (0.97), ਐਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ/ਕੁਲਰ (1.62), ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ (3.33 ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ) ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਮਾਲਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ ਲਗਭਗ 7.57 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 3.16: ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਸ. ਨੰ.	ਸੰਪਤੀ	ਪ੍ਰਤੀ ਘਰ ਗਿਣਤੀ	ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ (ਰੁਪਏ)
1	ਟਰੈਕਟਰ	0.47	125063
2	ਟਰਾਲੀ	0.37	28481
3	ਮੇਟਰਾਂ	0.32	13215
4	ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	0.23	1329
5	ਕਾਰ ਜਾਂ ਜੀਪ	0.91	461266
6	ਮੇਟਰ ਸਾਈਕਲ / ਸਕੂਟਰ	1.16	42342
7	ਕੰਪਿਊਟਰ / ਲੈਪਟਾਪ	0.28	4342
8	ਐਲਪੀਜ਼ੀ ਗੈਸ ਸਟੋਵ	1.04	4190
9	ਟੀਵੀ	1.05	8354
10	ਰੈਫਿਊਰੇਟਰ	1.04	8399
11	ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ	0.97	4778
12	ਏਸੀ/ ਕੁਲਰ	1.62	15924
13	ਸਾਈਕਲ	0.84	1122
14	ਮੇਥਾਇਲ ਫੋਨ	3.33	28772
15	ਰੋਟਾਵੇਟਰ	0.09	5570
16	ਹਲ	0.13	1582
17	ਸੁਹਾਗਾ	0.33	1747
18	ਇੰਜਣ ਮੇਟਰ	0.04	608
	ਕੁੱਲ		757084

3.12 ਖਪਤ ਪੈਟਰਨ

ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਪਤ ਪੈਟਰਨ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖਰਚ ਵੰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.17)। ਮਾਸਿਕ ਖਰਚ (3,319 ਰੁਪਏ) ਦੇ 24.78 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਜੁੜੀਆਂ 16.43 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (2,201 ਰੁਪਏ) ਹਨ। ਸਿਹਤ ਖਰਚ 12.38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (1,658 ਰੁਪਏ), ਸਿੱਖਿਆ 10.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (1,468 ਰੁਪਏ), ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ 10.40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (1,394 ਰੁਪਏ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਸਿਕ ਖਪਤ ਖਰਚ ਔਸਤਨ 13,395 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇਵਾਂ ਲਈ ਚੁਕਵੀਂ ਵੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.17: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਪਤ ਪੈਟਰਨ (ਰੁਪਏ/ਮਹੀਨਾ)

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਖਪਤ ਖਰਚ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
1	ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ	3319	24.78
2	ਬਿਜਲੀ	1272	9.50
3	ਪਾਣੀ	74	0.55
4	ਕੱਪੜੇ/ਜੁੱਤੇ	2201	16.43
5	ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ	329	2.46
6	ਸਿੱਖਿਆ	1468	10.96
7	ਸਿਹਤ	1658	12.38
8	ਮਨੋਰੰਜਨ	1394	10.40
9	ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜ	623	4.65
10	ਹੋਰ	1056	7.89
ਕੁੱਲ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚਾ		13395	

3.13 ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਈ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਸਾਰਣੀ 3.18)। ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ 32.91 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਔਸਤਨ ਕਰਜ਼ਾ 129,747 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ 5.06 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਔਸਤਨ ਕਰਜ਼ਾ 53,797 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ (2.53%), ਆਫ਼ਾਤੀਏ (5.06%), ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ (1.27%) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਸਤਨ ਰਕਮ ਘੱਟ ਹੈ। 203,165 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਔਸਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨਯੋਗ ਦਰਮਿਆਨੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.18: ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ	ਔਸਤ ਕਰਜ਼ਾ (ਰੁਪਏ)
ਏ	ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਰੋਤ			
1	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ	26	32.91	129747
2	ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ	4	5.06	53797
ਬੀ	ਗੈਰ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਰੋਤ			
1	ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ	2	2.53	4430
2	ਆਫ਼ਾਤੀਆ	4	5.06	10127
3	ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ	1	1.27	5063
	ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ (ਰੁਪਏ)			203165

ਅਧਿਆਇ-ਚੌਥਾ

ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ

15 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ.) ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਐਮ/ਐੱਸ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਦੇ ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਤੋਂ 1.087 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 32 ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ

- ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸ਼ੁਰੂ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।
- ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ: ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਐਕੂਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਲਿੱਪਿੰਗਾਂ

ਸਾਰਣੀ 4.1 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਸ਼ੀਅ) ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ

ਗਤੀਵਿਧੀ	2025					
	ਮਈ	ਜੁਨ	ਜੁਲਾਈ	ਅਗਸਤ	ਸਤੰਬਰ	ਅਕਤੂਬਰ
ਲਾਗੂਕਰਨ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ						
ਸੁਚਨਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰਭਾਵ	*					
ਪ੍ਰੈਜੈਕਟ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ						
ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ	*					
ਸੁਚਨਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰਭਾਵਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ, ਤਹਿਸੀਲ।		*				
ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੰਮ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ		*				
ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ			*			
ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਦਾ ਨਮੂਨਾ			*			
ਪੀਏਪੀਜ਼ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ			*			
ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ				*	*	
ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 2013						
ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ (60 ਦਿਨ)						
ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 2013						
ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਣਤਰ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ						
ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ						
ਐੱਲ.ਏ. ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਐੱਲ.ਏ.ਸੀ. ਭੁਗਤਾਨ						

ਅਧਿਆਇ-ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਸਾਈਟ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਗੈਰ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਧੀ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਮੂਹ ਚਰਚਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭੂਮੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਫੀਲਡ ਤਸਦੀਕ, ਸਮਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

5.1 ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਪਰੰਤੂ

ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੈਮ, ਖਦਾਨਾ, ਉਦਯੋਗ, ਹਾਈਵੇਅ, ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਨਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ, ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਗਠਨ ਕਮੇਟੀ (IOCPGSIA 2003) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੈ:

“ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਢੰਗ - ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ - ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ - ਇਸਦਾ ਏਕਤਾ, ਸਥਿਰਤਾ, ਚਰਿੱਤਰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਸਟਮ - ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਤੰਤਰੀਕਰਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰੋਤ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ - ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਖਾਧੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ; ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਜੋਖਮ ਦਾ ਪੱਧਰ, ਪੂੜ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਉਚੱਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ - ਸਿਹਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ;

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਠੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਗਰਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ;

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕੂਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਈ ਦੰਰਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨ - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਦੌਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ - ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਢਾਂਚਾਗਤ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਕਲਪ - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿਖੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਕਲਪ ਹੈ, ਦੀ ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

ਜ਼ਮੀਨ - ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਵਿਧੀਵਤ ਸੁਚਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਇਕਸੁਰ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਸਾਈਏ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸੈਕਟ ਵਾਕ ਕੀਤਾ;

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ, ਅਣਵਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ - ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ -

ਕਦਮ 1: ਐੱਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਦਮ 2: ਸਾਹਿਤ

ਸਮੀਖਿਆ ਕਦਮ 3: ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕਦਮ 4: ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ (ਟੂਲ: ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ, ਐੱਫ.ਜੀ.ਡੀ., ਸਮਾਂ-

ਸਾਰਣੀ) ਕਦਮ 5: ਡੇਟਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ

ਕਦਮ 6: ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ

ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

5.2 ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ (ਸਾਰਣੀ 5.1)। 74.68 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ 2.53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦਿਖਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 7.59 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ 88.61 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਹੇ। ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 97.47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ। 79.75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 56.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਮ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 5.1 ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ (ਨੰਬਰ)

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਸਕਾਰਾਤਮਕ	ਨਕਾਰਾਤਮਕ
1	ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ	59 (74.68)	2 (2.53)
2	ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਫਣ	6 (7.59)	1 (1.27)
3	ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ	77 (97.47)	-
4	ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਪੱਧਰ	63 (79.75)	-
5	ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕਤਾ	45 (56.96)	-

ਬੈਕਟ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

5.3 ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉਮੀਦਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ (ਸਾਰਣੀ 5.2)। 83.54 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ 1.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ 65.82 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ 94.94 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 5.2 ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

(ਨੰਬਰ)

ਸ. ਨੰ.	ਵੇਰਵੇ	ਸਕਾਰਾਤਮਕ	ਨਕਾਰਾਤਮਕ
1	ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ	66 (83.54)	1 (1.27)
2	ਸਥਾਨਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ	52 (65.82)	1 (1.27)
3	ਸੜਕ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ	75 (94.94)	-

ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸਿੱਟਾ

ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਮਾਣਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਛੋਟੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸ ਹਨ। ਉੱਚ ਸੰਪਰਕ ਦਰ (75.96%) ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਧ ਰਹੀ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ, ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ-ਛੇਵਾਂ

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ.)

6.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ.) ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੁਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕੁਲ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਪੱਧਰਾਂ ਤੱਕ ਆਫਸੈਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ. ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕੁਲ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

6.2 ਕਮੀ ਲਈ ਪਹੁੰਚ

ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ.) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 4.1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਕੁਲ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਪੱਧਰਾਂ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘਟਾਉਣ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੁਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਐੱਮ.ਪੀ. ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕੁਲ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 6.1 ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਸ. ਨੰ.	ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ
1.	ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜੋ ਕਿ 1.087 ਏਕੜ ਹੈ।	ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ।
2.	ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ	ਆਰ.ਐੱਫ.ਸੀ.ਟੀ.ਐੱਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।
3.	ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ	ਐੱਲ.ਏ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ

	ਦੀ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੂਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਡੈਮ ਜਾਂ ਗਹਿੜ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਢਾਂਚੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ।	
--	---	--

6.3 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਇਕਸੁਰ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੀ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 6.2 ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ
<ul style="list-style-type: none"> ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕਤਾ 	<ul style="list-style-type: none"> ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੌਂਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

6.4 ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

6.5 ਵਿਕਲਪਿਕ ਢੁਕਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ

ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6.6 ਸੰਸਥਾਗਤ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਂ ਆਰ.ਐਂਡ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਲ.ਏ. ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਤਹਿਤ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਲ ਜ਼ਿੱਲੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

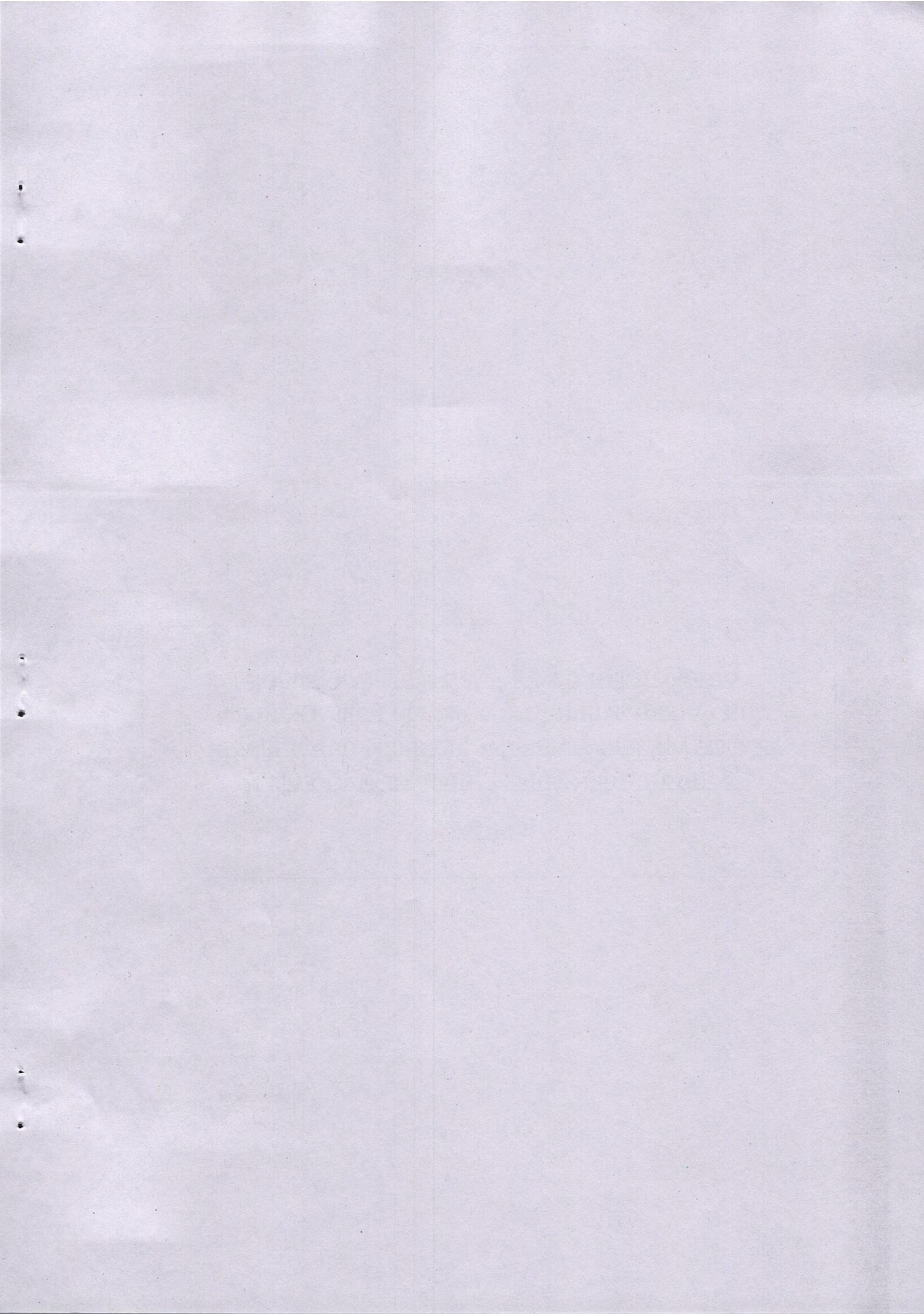
ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਪ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਆਦਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸ.ਆਈ.ਐਮ.ਪੀ. ਨੇ 'ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013' (ਆਰ.ਐਂਡ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਂਡ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣਗੇ:-

- ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨੁਮਾਈਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ., 2013 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ., 2013 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ. ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।
- ਐਸ.ਆਈ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਐਲ.ਏ.ਆਰ.ਆਰ., 2013 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਆਰ ਐਂਡ ਆਰ ਲਾਭ ਐਲਈਆਰਆਰ, 2013 ਦੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਤਿਲੂਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ।

અનુબ્રંધ

ਅਨੁਬੰਧ 1

ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ, ਅਰਥਾਤ, ਮੈਸਰਜ਼ ਲੈਂਡਚੈਸਟਰ
ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ
ਏਅਰੋ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਲੀਆ ਰਸਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ
ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਐਸਆਈਏ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

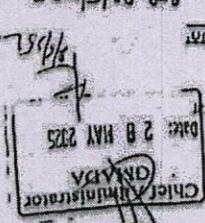
ପାତ୍ରଙ୍କ ପାଦ ଦେଖିଲୁ ଏହାରେ ମାତ୍ରାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

અને હજ હર્દી હાનિ કે પ્રાણી લાભ વિષમન કે હજ | એકે બેદ રાજી ના હજ જે એ
એક દાદ નાથ મુદ્દા જો શાહ દ્વારા માટેના આપેલું હોય, ત્યાંથી અનુભૂતિ
એક છેદની શરીર વિષમન કરી જાય કે એક સિલ્વર ડેનામાન | એનુભૂતિ કરી એનુભૂતિ
એક દાદ નાથ મુદ્દા જો શાહ દ્વારા કરી જાય કે એક સિલ્વર ડેનામાન | એનુભૂતિ
એક દાદ નાથ મુદ્દા જો શાહ દ્વારા કરી જાય કે એક સિલ્વર ડેનામાન | એનુભૂતિ

16. குறிப்பிட்டு வரும் நிலையில் தான் முதல் முறையாக விடப்படும் என்று சொல்ல வேண்டும். அதை விடவினால் முதல் முறையாக விடப்படும் என்று சொல்ல வேண்டும்.

STOOGES LEHI

S: 06/08/2023-6HGI/ 723

145-2644
01/6/15

-6h -

3. ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਤ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਲਹਾਰ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਵੇਂ, ਮਹਾਂ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਉਤ ਸਾਡੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨਿਤ ਹੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਾਜ ਪ੍ਰਦਾਨਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
4. ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਤ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਵੇਂ ਖੋਟ ਵੇਂ ਖੋਟ ਹਿੱਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ।
5. ਬਲਕਲ ਸਾਧਨ (ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਪਾਏ) ਆਪਾਂ ਸੀਤਾ ਸੀਤਾ (ਸੀਰਾ ਸੀਤਾ) ਹੈ।
6. ਸਾਡੀਆਂ ਦੀ ਸਾਡੀਆਂ, ਪ੍ਰਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਗਏ ਸੀਤੀਆਂ ਸਾਥ ਰਾਹਿਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨਿਕੇਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਸੀਤਾ ਹੋਵੇਂ ਇਸ ਉਪਰ ਅਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਿਆਂ ਦਾ ਸੋਚ ਸੋਚ।

ਇਹੋ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਸੀਤਾ ਗਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਾਹਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਤਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ 2(2)(ਬੀ) ਵਾਰ ਪਾਈਵੇਟ ਸੰਪਤੀ ਵਾਰ ਪਾਈਤ ਪਾਵਾਰ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੈ ਤਹਿਤ ਅਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਣੀ 2(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸੀਤੀਆਂ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਸਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐਸ.ਆਈ.ਏ), ਸਾਈਪਟ ਵਰਗ ਪ੍ਰਤਿ ਸੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪਦਾਰਥ ਨੈਟਵਰਕ ਸਾਡੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਤਾਰ ਵਾਟਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਿਆਰ ਸੀਤਾ ਨਾਲ।

ਸਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐਸ.ਆਈ.ਏ), ਸਾਈਪਟ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐਸ.ਆਈ.ਏ), ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੋਵੇਂ ਸੀਤਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਂ ਜੋ ਕਿ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਿੱਚ- ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਤ ਸੀਤਾ ਜਾਰੀ। ਸਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐਸ.ਆਈ.ਏ) ਦੀ ਵਿਪੋਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ 4 (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰੈਂਚੀਂ ਵੇਂ ਸੀਤਾ (ਐਸ.ਆਈ.ਐਸ.ਪੀ) ਦੀ ਪਾਲਿਕਾਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਣੀ 6(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਂਠੇ ਸਾਡੇ।

ਸਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਐਸ.ਆਈ.ਏ) ਹਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੇ ਚੰਗਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਛੋਸ਼ੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਭਾਂ ਪਾਂਦੇ ਤੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ, ਸਾਹਿਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪ੍ਰੀਤਾ ਕਲਨ, (ਸੈਕਟਰ-62) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਤੀਤ ਸਿਥ ਨਾਲ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	ਕਾਗ਼ਜ਼ੀਤ	ਪਿੰਡ	ਹਰਬਸਤ ਨੰ.	ਪਸ਼ਾ ਨੰ.	ਅਕੁਆਇਰ ਸੀਤਾ ਜਾਂ ਵਾਲੀ		
					ਬਲਾਲ	ਵਰਗ	ਮਰਲਾ
1	2	3	4	5	6		
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ	ਮੈਗਨੀ	ਮਾਹਰਪੁਰ ਕੱਲੜ	277	1/25/1/2	0	-	6
					10/9/2	0	15
					10/12/1	0	0
					51	4	0
					146	2	16
					147	0	10
					162	0	7
					ਕੁੱਲ	8	14

ይትራ ከፍታ

የኢትዮጵያ የኢትዮጵያ አገልግሎት ሚኒስቴር (መዝገበ) ጥቂና ተቃዋሚ ስልም አገልግሎት
ብሔድራዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ነው እና ኢትዮጵያ, የኢትዮጵያ የኢትዮጵያ አገልግሎት ሚኒስቴር

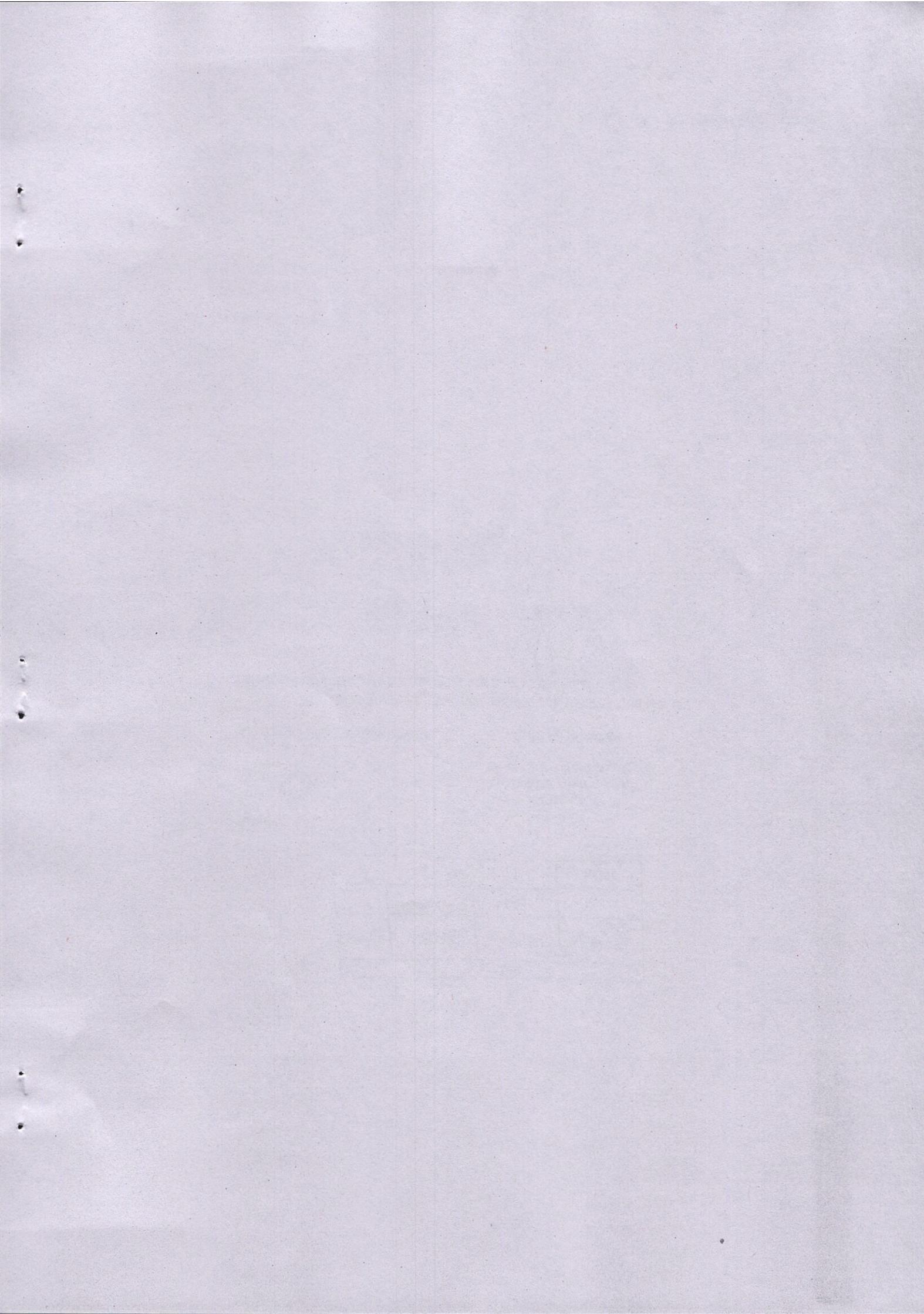
የመዝገበ ዓይነት: 06/08/2023-6H01/ ቀን: 7/24
ክፍት: ፳፲፭፻፲፮፲፯

ከተማ የዕለታዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ, የኢትዮጵያ
የደንብ ደንብ

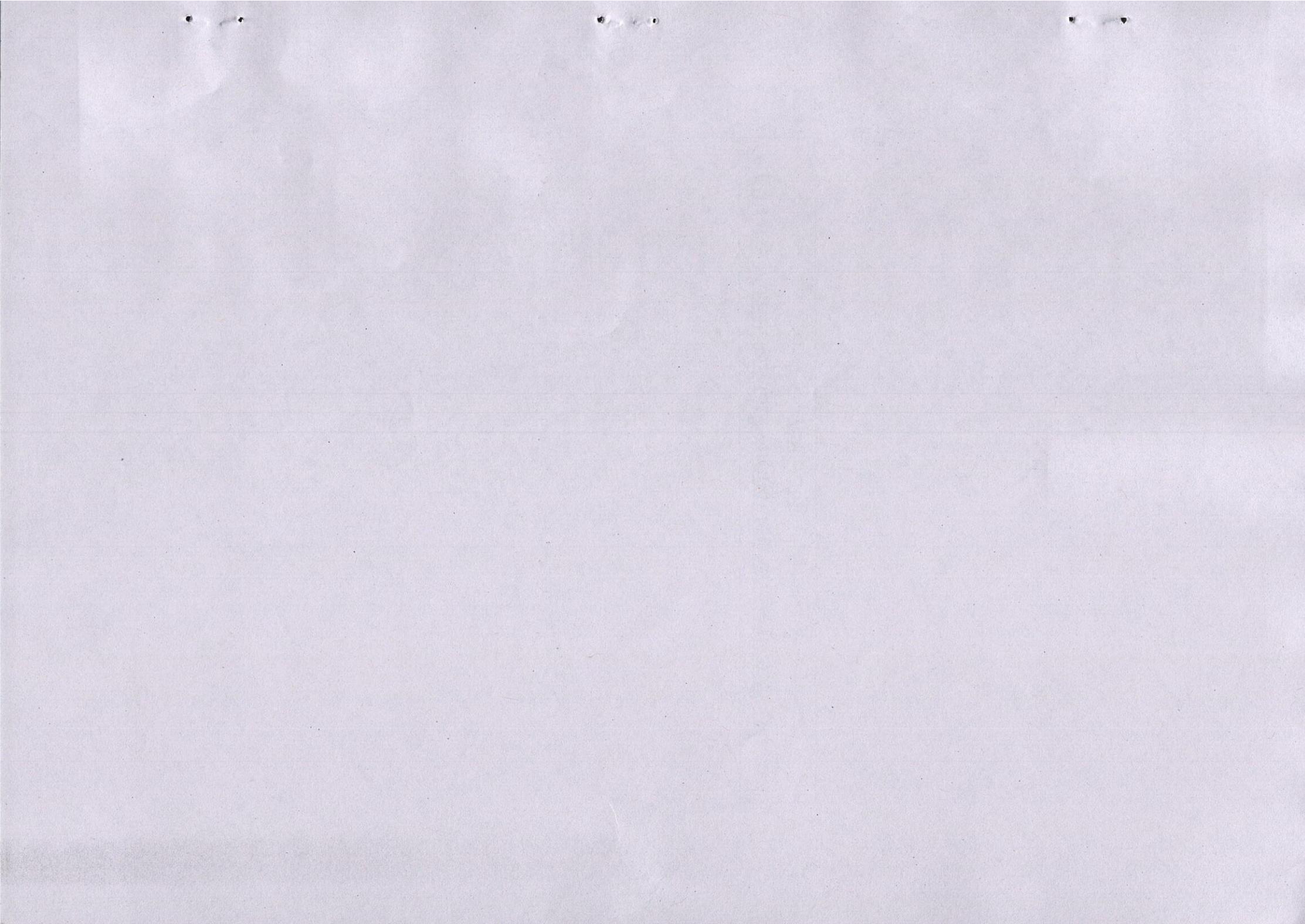
ክፍት: - 22.05.2025

አዲስ-አበባ

የመዝገበ ዓይነት	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ
መዝገበ ዓይነት	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ
መዝገበ ዓይነት	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ
መዝገበ ዓይነት	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ	የመዝገበ ደንብ

**ਅਨੁਬੰਧ II - ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ**

ਗਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਪੁੱਡਾ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ-62, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ।

ਵੱਲ

ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ
ਪੁੱਡਾ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ
ਨੰ:-ਪੀ.ਆਰ.ਉ./2025/ 2750
ਮਿਤੀ : 21-08-2025

ਕੁਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ
ਦਸਤਖਤ ਮਿਤੀ : 22/08/2025

ਵਿਸ਼ਾ :

Acquisition of Revenue Rastas of village Manakpur Falling in the Project of M/s Landchester Infra Associates -Action U/s 5 of the RECLLARR Act 2013 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਉਣ ਸਥਾਂਧੀ।

ਹਵਾਲਾ : ਆਪ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ 6388 ਮਿਤੀ 20-08-2025

ਹਵਾਲੇ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇ ਸਥਾਂਧੀ ਨੋਟਿਸ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ
ਉਪਰੰਤ, ਸਥਾਂਪਤ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਨੌਂਝੀ ਕਰਕੇ ਆਪ ਦੇ ਦਫਤਰ/ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ
ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੀ।

ਨੌਂਝੀ: ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ

ਲੇਕ ਸੰਪਰਕ ਅਫਸਰ

ਮਿਤੀ :

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ. ਪੁੱਡਾ ਪੀ.ਆਰ.ਉ./2025/

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਏ.ਐਸ.ਐਮ (ਆਈ.ਟੀ.ਐੱਡ.ਸੀ) ਗਮਾਡਾ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ ਨੂੰ
ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਹੋਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੇਕ ਸੰਪਰਕ ਅਫਸਰ

Tourism

11

21-8 2025

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਦਫ਼ਤਰ ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ
ਪੁੱਛਾ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ 62, ਐਸ.ਏ.ਐਸ., ਨਗਰ
ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ

ਮੇਸ਼ਰਜ ਲੰਡਿੰਗਸਟਰਜ ਇਨਡਰਾਸਟਰਿਅਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਨੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ
ਏਂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ੰਕਟ ਵਿਚ ਪੰਦ ਪਿੰਡ
ਮਾਟਕਪੁਰ ਦੇ ਰੈਵਿਨਿਊ ਰਸਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਕਬਾ 8 ਕਨਾਲ 14 ਮਰਲੋਂ
(1.0875 ਏਕੜ) ਹੈ। ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਇਹ ਸਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ RFCTLARR Act, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 5
ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸਤੀ ਵਿਚ ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਕਤ ਪਕਾਇਓਂਡ ਏਂਡ
ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਹਵਾਈ ਪਿੰਡ ਮਾਟਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 15.09.2025 (ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ) ਨੂੰ 11.30 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ।

DPR-Advt.No:-1716/12/2025-26/2445

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਦਫ਼ਤਰ ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ
ਪੁੱਛਾ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ 62, ਐਸ.ਏ.ਐਸ., ਨਗਰ
ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ

ਮੇਸ਼ਰਜ ਲੰਡਿੰਗਸਟਰਜ ਇਨਡਰਾਸਟਰਿਅਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਨੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ
ਵਿਜ਼ਨਸ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ੰਕਟ ਵਿਚ ਪੰਦ ਪਿੰਡ ਮਾਟਕਪੁਰ ਦੇ
ਰੈਵਿਨਿਊ ਰਸਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਕਬਾ 8 ਕਨਾਲ 14 ਮਰਲੋਂ (1.0875 ਏਕੜ) ਹੈ, ਦੀ ਕੋਈ
ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ RFCT-
LARR Act, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸਤੀ ਵਿਚ ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਕਾਕਤ ਪਕਾਇਓਂਡ ਏਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੁਹਵਾਈ ਪਿੰਡ ਮਾਟਕਪੁਰ ਕੱਲਰ ਦੇ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 15-09-2025 (ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ) ਨੂੰ 11.30 ਵਜੇ
ਹੋਵੇਗੀ।

21-9-2025

ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੋਕਟਰ

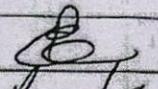
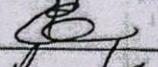
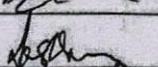
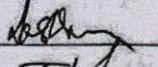
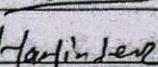
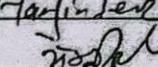
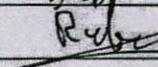
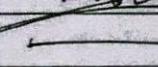
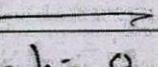
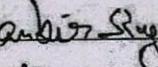
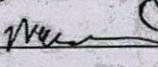
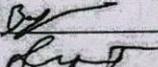
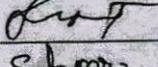
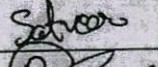
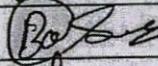
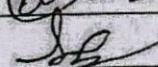
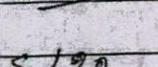
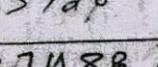
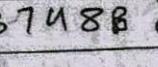
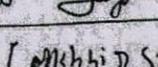
PR-Advt.No:-1716/12/2025-26/2445

**ਅਨੁਬੰਧ III - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਾਣਕਪੁਰ ਕਲਾਰ ਵਿਖੇ
ਹੋਈ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟਾਂ।**

Attendance Sheet (15.09.2025)

Public hearing

Social Impact Assessment (SIA) for acquisition of land of revenue rasta falling in the approved Industrial Park, namely, Aero Business Park of M/s Landchester Infrastructure.

S.No.	Name	Village	Mobile Number	Signature
1	Ravinder Singh	Manakpur Kallas	97289- 00030	
2	Rajbir Singh	Mankpur Kallas	98146-28 736	
3	JASBIR Singh		99159-63338	
4	Tehar Singh	1	9872282022	
5	Harjinder Singh	1	9915470022	
6	Harjinder Singh	1	9872282017	
7	Rubinder Singh	1	9815352764	
8	Gurjeet Singh	1	9918343087	
9	Narinder Singh	11	8837738983	
10	Ramvir Singh	11	9491000047	
11	Waninder Singh	11	9721634520	
12	Baninder Singh	"	8360432422	
13	Rupinder Singh	11	9838439589	
14	Saboor Singh	11	9855501294	
15	Balinder Singh	11	6284655796	
16	Sotinder Singh	11	9501829916	
17	Kuldeep Singh	11	9888855120	
18	Jarnail Singh	11	9878737488	
19	Shivjeet Singh	11	9772132210	
20	Jagdish Singh	11	6280449605	
21	Lakhbir Singh	1	9915679638	

23	Surinder Singh	9855619835
24		
25	Harvinder Singh	7824710297
26	Amit Gulati (Economist)	9418772410
27	Parminder Singh (Paparajli, J.C.)	98142-78999
28	~~Ramdev~~	
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		